

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН ЄДИНАТЕСЬ!

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI

Ч. 135.

СУБОТА, 29. ЛИСТОПАДА 1924.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, NOVEMBER 29th, 1924.

No. 135.

VOL. VI.

Бритійські військові влади арештують Єгиптян

СЕРЕД АРЕШТОВАНИХ Є БАРАКАТ ПАША, БУВ. МІНІСТЕР ВІНТРИШНІХ СПРАВ В КАБІНЕТІ ЗАГЛУЛА ПАШІ.

Арештування передано наслідком того, що британські влади викрили великий заговор проти Англії.

КАІРО, Єгипет, 28. листопада. — Бритійські військові влади зробили вчора ряд наїздів на доми визначних Єгиптян і деякого з них арештували.

Кажуть, що арештування передано тому, що викрито широко розгалужений заговор проти Англії.

Серед арештованих є: Виліан Макрум Обіед, Наркаші Бей, секретар міністерства внутрішніх справ, і Абдель Рагман Фатні, один з найближчих політичних помічників Заглула Паші.

Баракат Паша, міністер внутрішніх справ в бувшій кабінеті Заглула Паші, з'явився також арештованим.

Один з арештованих, Обіед,

кілька років тому назад був на заслання разом з Заглулем Наркасом, бувши віцегубернатором Каїра і бувшим секретарем внутрішніх справ.

Арештованих забрано вночі з ліжка і вони не ставили ніякого опору.

Число британського війська на вулицях збільшилося і попури настрої населення став ще більше очевидні.

Бритійські урядники і цивільні службовці працюють з револьверами на своїх бюрках і добре забезпечуються, коли примушені переходити вулицями міста.

Генерал Еленбі їздить публично, як звичайно, але зі збільшеною вартою.

ТРИ ЧЛЕНИ НОВОГО ЄГИПЕТСЬКОГО УРЯДУ ЗРЕЗИГНУВАЛИ.

ПРИЧИННОЮ РЕЗИГНАЦІЇ АРЕШТУВАННЯ ЄГИПТЯН. — В ЦІЛОМУ ЄГИПТІ ВЕЛИКА НЕВІДНОСТЬ ДО ВСЕГО, ЩО АНГЛІЙСЬКЕ.

ЛОНДОН, 28. листопада. — Депеша з Каїро до "Сентрал Нюз" доносить, що після арештування в Каїро чотирох антибритійських симпатиків, три члени нового єгипетського кабінету зрезигнували.

РИМ, 28. листопада. — "Слово війна є на устах кожного", каже спеціальна депеша з Александрії, в Єгипті.

Депеша заявляє, що британські домагання в зв'язку з убитством генерала сер Лі Стека викликали в цілому Єгипті велику ненависть до всього, що англійське.

Нарід є роздражений і клопіт може розпочатися кожної хвили.

КАЖЕ, ЩО АНГЛІЯ ВИКОРИСТАЛА НАГОДУ.

ЛОНДОН, 27. листопада. — Єгипетське товариство Великої Британії і Ірландії видало апеля, в якому заявляє, що Англія використовує убитство генерала сер Лі Стека на те, аби вести війну проти незалежності Єгипту, позбавити Єгипет його суданських провінцій і загрозити його існуванню через здержання доставки води, konieczної для життя і наводнення.

ПАРЛЯМЕНТ ЄГИПТУ ВИСЛАВ ПРОТЕСТ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

СТРАЙК СТУДЕНТІВ В КАІРО ТРЕВАЄ ДАЛЬШЕ. — ТЕЛЕГРАФ І ТЕЛЕФОН В РУКАХ БРИТАЙСЬКИХ ВІЙСЬК.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 27. листопада. — Секретаріат Ліги Націй отримав вчора протест Єгипту проти британських домагань в зв'язку з убитством генерала сер Лі Стека, головного команданта єгипетської армії.

Протест був надісланий до Ліги Націй єгипетським парламентом.

Секретаріат Ліги заявляє, що з огляду на те, що Єгипет не є членом Ліги, її неможливо взяти під увагу справу протесту, поки не продекларує його котрась держава, що є членом Ліги.

КАІРО, Єгипет, 27. листопада. — Страйк студентів і тих державних службовців, що симпатизують з бувшим прем'єром Заглулом Пашою, триває далі.

На приказ лорда Еленбі, британські війська заняли цю

ві уряді і телеграфічні та телефонні станції. Занятих там єгипетських службовців замінено британськими.

Бритійські війська, вповні озброєні, машерують щодня вулицями єгипетських міст для постраху населення.

Велика Британія далі висилає війська до Єгипту.

БУДУТЬ СУДИТИ БУВ. ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТРА.

ВАРШАВА, 27. листопада. — Спеціальна комісія, розслідує юча діяльність бувшого міністра фінансів Владислава Кухарського, який взяв 18,000 швейцарських франків за проведення державної справи в сумі 2,500,000 франків для Жирардівських ткалень, порекомендувала, щоб Кухарського віддати під суд.

БРИТАЙСЬКІ ВЛАДИ ВИКРИЛИ ЗАГОВІР НА ЖИТТЯ ЕЛЕНБІ.

НОВИЙ ЄГИПЕТСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗІВАРА ПАШІ ЗГОДИВСЯ НА ВСІ ДОМАГАННЯ БРИТАЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ЛОНДОН, 27. листопада. — Кореспондент "Дейлі Мейл" доносить з Каїро, що єгипетські націоналісти планують виконати замах на життя лорда Еленбі, британського високого комісара в Єгипті.

Кореспондент каже, що інформацію про цей план він отримав з багатьох достовірних джерел і що в урядових кругах небезпека вважається дуже серйозною.

Військова варта коло резиденції Еленбі з'їздала подвоєна і будуть збільшені кроки охорони під час переїзду лорда Еленбі вулицями міста.

Видає приказ, щоб від тепер кожного високого британського військового і цивільного урядника супроводжували в публичних місцях озброєна ескорта.

Зівар Паша, новий прем'єр Єгипту, в розмові з лордом Е-

ленбі заявив, що годиться сповістити останнє британське домагання, а це відносно охорони чужинців.

Всі інші британські домагання або з'їздали вже прийняті єгипетським правительством, або їх ввели в життя самі Бритійці.

Першим кроком в напрямі охорони чужинців було повернення влади Роселові Паші, голові європейського департаменту єгипетської поліції, котрого власть Заглула Паша поступово касував.

В робітничих кругах заявляють, що новий єгипетський прем'єр Зівар Паша є креатурою британського правитель-ства.

В урядових кругах твердо вірять, що між лордом Еленбі і правительством Зівара прийде до вдоволюючого пологдження справи.

ФРАНЦІЯ ЗА ПЕРЕДАННЯ СПРАВИ ЄГИПТУ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

АНГЛІЯ ГРОЗИТЬ ФРАНЦІЇ СТИГНЕННЯМ ДОВГІВ, ЯК ЩО ФРАНЦУЗИ БУДУТЬ ОБСТОЮВАТИ ЗА ЄГИПТЯНАМИ.

ПАРИЖ, 27. листопада. — З приводу англо-єгипетського спору французьке правитель-ство видало вчора заяву, в якій висловлює надію, що цей спір полагодить Ліга Націй.

Це зроблено помімо того, що Велика Британія оповістила, що не дозволить Лідзі Націй вмішуватися в її приватний спір з Єгиптом.

Французька преса заявляє, що відкрито проти Великої Британії в її спори з Єгиптом і симпатії Французів є без сумні-

ву по стороні Єгиптян.

Таке становище Франції дуже не подобалося Англії.

Французькому правительству дано до зрозуміння, щоб воно пильнувало свого власного носа.

Лондонська "Дейлі Експрес" остерігає, що як правитель-ство Ерію не змінить свого тону супроти Британії за її становище до Єгипту, то британське правитель-ство збереже від Франції негайного сплатення довгів, які вона винна Англії.

ДЖ. БЕРНАРД ШО КАЖЕ, ЩО АНГЛІЯ ЗНИЩИЛА ЛІГУ НАЦІЙ.

ВЕЛИКИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ВИНУЄ БРИТАНІЮ, ЩО НЕ ПЕРЕДАЛА СВОГО СПОРУ З ЄГИПТОМ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ЛОНДОН, 27. листопада. — Джордж Бернард Шо, великий соціалістичний письменник, вчора ввечері дав лекцію, в якій заявив, що теперішнє британське правитель-ство цілковито знищило Лігу Націй.

Існування Ліги Націй, сказав Шо, залежить від визнання її великими державами, а тимчасом британське правитель-ство відмовилося передати єгипетську справу до вирішення Ліги і рішило полагати її при допомозі брутальної сили.

ТУРКИ СЛІДЯТЬ ЗА ПОДІЯМИ В ЄГИПТІ.

ЛОНДОН, 22. листопада. — Турки пильно слі-дять за подіями в Єгипті. Тур-решкі газети пишуть, що Велика Британія хоче замінити теперішній режим в Єгипті "попереднім невільництвом".

вертий батальон вже виїхав, а третій батальон, з артилерією, вийде ввечері.

КАІРО, Єгипет, 27. листопада. — Ціла каїрська бригада єгипетського війська з найкращими багнетами знову машерувала вчора вулицями Каїра.

БРИТАЙСЬКІ ДЕЛЕГАТИ ПРО "ЛИСТ ЗІНОВЕВА".

ЛОНДОН, 27. листопада. — Деlegates британського трейд-юніонного конгресу, які знаходяться тепер в Радянському Союзі, вислали до робітничого дня "Дейлі Геральд" телеграму, в якій заявляють, що переглянули довірочні рекорди Комуністичного Інтернаціоналу і прийшли до заключення, що лист Зіновева є підроблений.

ВЕЛИКИЙ ДЕФЦИТ В ПРОВІНЦІ ОНТЕРІО.

ТОРОНТО, 26. листопада. — Провінційальний скарбник (міністер фінансів) В. Г. Прайс оповістив, що онтерійське консервативне правитель-ство зробило за перший рік свого урядування \$8,500,000 дефіциту.

З цієї суми \$3,000,000 пішло на покриття рахунків, поліше-них фармєрським правитель-ством Дурі, так що дійсний дефіцит теперішнього правитель-ства вносить \$5,500,000.

ГОМПЕРС ПОНОВНО ВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ А.Ф.П.

ЕЛ ПАСО, Тексас, 26. листопада. — Самуїл Гомперс, довголітній реакційний президент Американської Федерації Праці, з'їздав вчора поновно ви-браний президентом тої організації. Вибір Гомперса на річній конвенції А.Ф.П. був одноголосний.

Разом з Гомперсом вибрано також поновно всю стару езекутиву Американської Федерації Праці.

ЗАКРИЛИ ГАЗЕТУ ЗА ЖАДАННЯ ВИЗНАТИ С.Р.С.Р.

СОФІЯ, Болгарія, 20. листопада. — Болгарські влади закрили газету "Стамбулець", орган селянської партії, за те, що вона помістила статтю, в якій домагалася визнання Радянського Союзу Болгарією.

26 ПАРТІЯ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ВИБОРАХ.

БЕРЛІН, 27. листопада. — Під час надходячих виборів до німецького парламенту бере участь 26 політичних партій, які поставили своїх кандидатів на посади.

ПІД ЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ ЗГІНУЛО 30 ЛЮДЕЙ.

ЛОНДОН, 26. листопада. — Депеші з Константинополя до-носять, що під час землетрусу в Малій Азії згинуло 30 осіб і було знищених кілька сіл.

САДОВСЬКИЙ ВЕРТАЄ НА УКРАЇНУ.

З Відня доносять, що відомий український актор і директор театру Микола Садовський одержав дозвіл на поворот до Києва і в скорому часі виїде на Радянську Україну.

ЛОНДОН, 22. листопада. — З Мадриду доносять, що еспанська військова команда в Мароко згодилася підписати перемир'я з провідником мароканських повстанців Абд-Ель-Крімом.

ФРАНЦУЗЬКИЙ АДМІРАЛ ВІДКЛИКАНИЙ ЗІ СВОГО УРЯДУ.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЕРІО ВІДКЛИКАЛО АДМІРАЛА ЕКСЕЛЬМАНСА ЗА ТЕ, ЩО НЕ ХОТІВ ПРИЙНЯТИ РАДЯНСЬКИХ ДЕЛЕГАТІВ.

ПАРИЖ, 27. листопада. — Адмірал Ексельманс, адмірал порту в Бізерті і головний командант французьких морських сил на північно-африканських водах, з'їздав відкликаний зі свого уряду.

Його відкликано за те, що він відмовився прийняти делегатів радянського правитель-ства, які прибули до Бізерти, щоб забрати останки бувшої флотії барона Врангеля.

Таку відомість приносить

кореспондент "Еко де Парі". З повної новинки виходить, що французьке правитель-ство згодилося передати Рад. Союзі бувшу чорноморську флотію, з якою втік був барон Врангель після розбиття його армії на Криму і яка опинилася потім у французьких портах в північній Африці.

Радянське правитель-ство було до Франції кілька нот, в яких домагалася звороту був. чорноморської флотії.

ГЕНЕРАЛ ГРІСБАХ ОСТЕРІГАЄ КАНАДУ ПЕРЕД КОМУНІЗМОМ.

КАЖЕ, ЩО КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ КАНАДИ ЗАВОЮЄ ШОРАЗ БІЛЬШЕ РОБІТНИЧИЙ РУХ В КАНАДІ.

КЕЛГАРИ, Алта., 26. листопада. — Майор-генерал В. А. Грісбах з Едмонтоу промовляв тут вчора на мітингу албертського військового інститута і в своїй промові заявив, що Комуністична Партія Канади завоює шораз більше робітничий рух в Канаді і наслідком того перед Канадою стоїть та сама небезпека, що мало-що не спричинила упадок (?) Італії перед приходом до влади фашистів.

За відносини, які тепер панують, генерал Грісбах винуватим головно апатичних і технічних виборців.

МАНІФЕСТ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ІНДІЇ.

КАВНІПОР, Індія, 22. листопада. — Комуністична Партія Індії видала маніфест, в якому домагається повної самоуправи для Індії і закликає робітників до повалення капіталістичного ладу.

На останній сесії парламенту він поставив був внесок, щоб розслідувати закид проти міністра праці Мордока, що він два дні перед збанкрутуванням Гоу Бенку витягнув з того банку свій депозит в сумі \$4,000.

ЛІБЕРАЛ ВІЙШОВ ПОСЛОМ ПІД ЧАС ДОПОВНЯЮЧИХ ВИБОРІВ.

БЕЛВІЛ, Онт., 27. листопада. — Під час доповняючих виборів до домініяльного парламенту в окрузі Вест Гейтінгс, який відбувся у вівторок, вийшов послом ліберальний кандидат Чарлс Е. Ганна.

Він дістав 475 голосів більше від свого консервативного противника Е. Гуса Портера, який був попередньо послом з того округу.

Доповняючі вибори в Вест Гейтінгс спричинили резигнація консервативного посла Портера.

Парламентарна комісія розслідує цю справу і оправдала міністра праці Мордока.

Посол Портер був невдоволений з такого рішення комісії і зрезигнував, щоб дати нагоду виборцям осудити, чи він був правий в своїй виступі проти міністра праці.

УКРАЇНСЬКИЙ БАНДИТ РОМАНОК ДІСТАВ 5 РОКІВ ВІЗНИЦІ.

Ілля Романок, український інтелігент-бандит, з'їздав за-суджений 26. листопада на 5 років в'язниці за те, що дня 7. квітня н.р. напав на касієрку "P. & B. Cash Stores" і обрабував її з \$4,000.

Романок сам признався до рабунку, так як лава присяглих не могла погодитися щодо його вини.

Лаву присяглих признала його винним лише за те, що він, при допомозі насильства, допу-

стився крадіжці автомобіля від шофера з Бредлей гереджу.

Романок був спільником другого українського інтелігент-бандита, Михайла Колдуна, який застріляв минулого літа, коли був перепаланий поліцією, як вибирався на бандитську виправу.

Тоді власне Романок і Колдун вкрали спільно згаданий автомобіль, однак Романок ви пощадило втіти, а Колдун покінчив з собою.

2,000 НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДЛЯ "УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ" В МІСЯЦІ ЛИСТОПАДІ!

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1665.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у авторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фермерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро. 41 вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

НАРІКАННЯ НА "ПЕТЛЮРІВСЬКОГО КОНСУЛЯ".

Пише нам чоловік довжезаний дощик, переповнений наріканнями і лайкою на буйного "петлюрівського консуля" Кемпбела, що в Монреалі продав "паспорти Української Народньої Республіки", фабрикаючи петлюрівським агентом у Вашингтоні.

Прочитавши такий допис, кишень до коша, бо не хочеться поганити часопишу дописами про таку гидоту, як якісь там самозвали "консули" неіснуючої "Української Народньої Республіки", що займаються витманюванням грошей у темних, невідомих людей, а попри те шпійожако, а навіть катівським ділом, вшануванням людей. А далі й подумаєш: неже ті, що даються обманувати не винні свої власній шкоді, а навіть цьому, що істнує обманці?..

6 бідні, темні люди, так упереджені всіма темними силами до правди, що найбільш очевидними фактами, примірами з їхнього власного життєвого досвіду їх не переконаєш, а неправді, обману сто разів повірять, поки в печінки їм не в'ється. Наслідок проклятого виховання під впливом брехні і застрашування перед всім, що містить в собі правду.

А власний розум?.. Розум слить, оповитий туманом брехні. А найгірше це те, що людина така ще й розумною здається. Горда тим, що брехні покляється і йде за хитрими та підлими обманцями, які сміються з нього в кулак, як з своєї упокореної жертви.

Нарікати нема що. Був-же власний розум, треба було його вживати собі на користь, а не послугуватися розумом обманців. Були й люди, що виявляли обман, перестерігали перед обманцями, показували світло правди. Треба було тільки при цій допомозі розвинути власний розум, виробити собі власну думку, то й який шлях правди відкрився-б впереді.

Був "петлюрівський консуль" в Монреалі. Не Українець навіть, а лихо його знає хто. Проте були такі бідні люди, жертви контрреволюційної "патріотичної" дурійки, що врили йому, бо це був обман. Цей обман підтримували свої рідні обманці, теж нічим не кращі від "консуля". Але спам'яталися деякі жертви цього обману, завдали "консуля" до суду, а там йому сказали, що ніякої петлюрівської "Української Народньої Республіки" немає і він мусить свою консульську "лапочку" закрити і бігти паспорти не торгувати. Пропає "петлюрівський консуль", а з ним й людські гроші за безвартісні шматки паперу, які він завів "паспорти".

Нарікати на цього "консуля" нема вже що. Подякувати йому повинні його жертви за те, що навчив їх дечого. Ці, що пізнали обман, нехай тепер вчать і перестерігають других. Ті-ж, котрих і цей "петлюрівський консуль" не навчив, що треба вистерігати обманців, які ловлять свої жертви на патріотизм, нехай пишуть до Назарука за робочою молитвою до гетьмана Скоропадського. Він, власне, на таких ще полює і гуртує їх для нового обману.

Всі-ж, що пізнали правду, нехай не нарікають на своє минуле, а хутчий нехай стають в ряди тих, що ведуть бій з світом неправди, брехні і крияди.

НЕПРИСМНА ПРАВДА.

Неприсмну декому правду розкаже в Великій Британії Джессі Стивен про умовини в Канаді, головно-ж ті, що відносяться до іміграції. Джессі Стивен була послом від Парті Праці в останньому парламенті і за влади так званого "робітничого правительства", пару місяців тому, їздила по Канаді, як півофіційна дослідувачка, щоб розглянути тутешні умовини, в яких опинюються британські імігранти.

Треба признати, що вона не закриває того, що на ділі тут бачили і говорять правду, хоч як вона немала і шкідлива головно корабельним і залізничним компаніям. Ось що пише Джессі Стивен в "Дейлі Геральд":

"Великі залізничні і корабельні компанії робили все, що могли, щоб заманити мушці і жінок з старого краю до Канади — не для того, щоб їм там знайти працю, бо її там не можна дістати, але тому, щоб збільшити свої банківські вклади на рахунок цих нещасних обманених людей. Під час мого перебування в Канаді я студювала всього рода рапорти і дописувала всьих людей, щоб дізнатися про загальну опінію, що до порадности вислання тисяч безробітних мушці та жінок до Канади. В великій більшості ця опінія така, що це не тільки несправедливо у відношенню до емігрантів, але й несправедливо у відношенню до Канади, яка сама має досить трудну проблему безробіття до розв'язання.

Провінційальні парламенти протестували, але доміняльний парламент, який в меншій чи більшій мірі стоїть на услугах великих капіталістичних спілок і трестів, не хоче допомогти їм, але наоборот допомагає спровадженню ще більшого числа імігрантів. Обраховують, що в самім Торонто є около 20,000 безробітних. Нема майже одного міста в Канаді, яке не мало-б той-ж самої проблеми до розв'язання, домимо того є ще настільки скандальні люди, що забирають останні центи у безробітних за те, щоб їх скидати на купу в чужій країні, для більшої нужди, чим вони коли небуд-завалили".

Подання ріжкі статистичні дані і заяви, вона закінчує: "Кожний погоджується з тим, що ця аима буде найгіршою з усіх, які Канада пережила. Робітники, що виїхали з Канади до Злуч. Держав, коли там ще був торговельний

підйом, вертають тепер назад цілими громадами. В одному граничному місці вони переходять границю до Канади по 20,000 осіб на місяць, а це число адож цілої границі поміжжиться увгого разів. В самому Детройті 30,000 робітників відкладено від праці в автомобільних фабриках. Будови теж зовсім припинилися і для цих людей остався тільки один вибір, а це — вертати до Канади, де й так вже є тисячі-такіх, що шукають за роботою. Найвищий час розкрити цю погану тру, хоч-би тільки задля невинних діточок, які також мусять терпіти".

До повшого зовсім вірного опису умовин в Канаді, опертого на статистичних даних і спостереженнях дійсного положення в ріжких частях доміній нема що додавати. Розуміється доміняльне правительство, яке служить великим інтересам, зацікавленим в грабуванні нещасних імігрантів і збільшуванню числа безробітних в Канаді, своєї іміграційної політики не припинить до тої пори, поки робітництво, так Канади як і Великої Британії, енергійною акцією не примусить його до цього. Буржуазія від цього не терпить. Терять робітники і їм треба за себе боротись.

"РОДИНА ЦІТКАРІВ".

(Розмова з т. М. Ірчаном.)

Я один з численних пристрасних читачів творів пролетарського письменника М. Ірчана і може один з тих шашливиць, що перший перечитав найновішу його драму "Родина циткарів". Драма ще не вийшла в світ, а тільки перша-неоправлена відбітка находиться в руках вінніпегських театрустудійців, які в суботу 29. листопада ставлять її на сцені У.Р.Д. Випадково вдалося перечитати мені-до драми і хочу поділитися своїми враженнями про неї.

Річ діється в Європі на передодні світової війни 1914 року і тягнеться аж до покинення П. Герої драми — біди-спісні циткарі-музиканти і їх одинокий видючий син Івась. Психологію спілких людей автор підхопив дуже майстерно, але що майстерність мусить доповнити актори на сцені своєю вдержаною-строгово грою. Нуджу, страшний біль, поневірку і страждання успадкованих природою і сучасним суспільним устроєм людей, автор представив надто яскраво. Дійсно, так міг писати тільки вірний син працюючої класи. Картини в драмі просто жальні, особливо прощання спілної родини циткарів з сином-одинаком, якого забірають на війну і в останній дії, поворот того сина кадікою з війни. Треба каміною людині, яку не зворушить-б ці сцени. Провідною думкою в драмі, не страшні наслідки трійливого газу, які примінявалися в недавній війні. Після прочитання цієї драми я був, як лянний. Зробила вона на мене потрясаче враження. І ось випадково пощастило мені тогож дня побачити перший раз в житті самого тов. Ірчана та перебалкачати з ним дещо.

Куди привітався я з ним, то худя постать автора "Родини циткарів" довго не могла прийти до слова, бо заходилася сухим кашлем. Потім з усмішкою коротке слово:

— Пробачте, але проклятутий кашель... Така тепер погода, всі кашляють...

Розбалакались. Я почав розказувати про недавно прочитаний найновіший твір його, а він, видавався, уважно слухав, не випускаючи з уст папіроски та любуючись сивими клубками диму.

— Скажіть товаришу — спитав я пізніше — чи найновішу вашу драму ви писали ще в Європі?

Відповідь була:

— Ні, вже тут, в Канаді. В Європі, в час війни, я не мав змоги багато писати. Тямте латинську поговірку: "Де брязчить зброя, там мовчать музи". Впрочім, я ще тоді був надто молодий, щоб братися до поважних творів...

— Я уважно перечитав вашу драму і чи не повинна вона зватися трагедією? — завважив я.

— Може й ваша правда, але по мой думці діло не в назві. Кажете, що ця драма, чи по вашому трагедія, зробила на вас величезне враження, а що ви, оскільки відомо мені, цікавитеся літературою й театром, то я готовий коротко перекласти вам історію моєї "Родини циткарів".

Я дуже радо згодився, бо це дійсно рідкість почути від письменника історію його твору. Звичайно письменники ду-

3 міжнародного робітничого руху

6 КОМ. ПОСЛВ В НІМЕЧЧИНІ АРЕШТОВАНО.

В Берліні арештовано 6-ох комуністичних послв до райхстагу, який робітники звуть тепер "Моргановим райхстагом". Останні 56 комуністичних послв є переслідувані ала дою і мусять скритватися. Так говориться в звіті конференції Червоної Допомоги Німеччині.

АПЕЛЬ ГІНДУСЬКИХ КОМУНІСТІВ ВІДКИНЕНО.

Найвищий суд відкинув апель чотирьох гіндуських комуністів (Данге, Усмані, Дас Гупта і Музафаро Агмед), засуджених в маю в Кавніпор на чотири роки в'язниці за "змову". Суд оперся на "докази" тайної поліції. Гіндуські товариші засуджені за ширення комунізму. Не зважаючи на те, що комуністичні організації істнують легально у всіх домініях Великої Британії, для Індії цього не дозволяється. Навіть проти націоналістичного руху протестувальство вживає терору.

З'їзд БОЛГАРСЬКОЇ РЕФОРМІСЬКОЇ СОЦ.ДЕМ. ПАРТІИ.

В Софії відбувся з'їзд болгарської соціал-демократичної партії. Відкриваючи з'їзд, Саказов заявив, що завдання болгарських соціал-демократів полягає в тому, щоб примусити уряд орієнтуватись вліво, а в разі опору — повалити його.

Згідно з відчитом Виконавчого Комітету болгарська соціал-демократична партія нараховує 28,700 чоловік, з яких тільки 1,327 є робітники від станка. В минулому році партія нараховувала 25,000 членів.

РОСТРАТА РОБІТНИЧИХ ГРОШЕЙ.

У шведських реформістських профспілках виявлено третю вже за останній рік ве-

ПЕРЕМОГА ПРОЛЕТАРІЯТУ.

Секретар Унітарної Конфедерації Праці Монмусу присвячує в газеті "Ві Уарієр" велику статтю справі визнання С.Р. С.Р. Францією. Монмусу оцінює визнання, як нову перемогу російського пролетаріату і серйозну поразку французького імперіалізму.

ПРОТИ БІЛОГО ТЕРОРУ.

За останній час у капіталістичних країнах широка робітничі маси розпочали боротьбу за звільнення політичних в'язнів. Навіть у таких країнах, де білий терор лютує вже довгі роки, де найменший рух пролетаріату жорстко придушують, кампанія за амністією проходить успішно.

У ЮГОСЛАВІИ — КЛАСИЧНИЙ КРАЇНИЙ ІСНІСЛОВА.

У Франції робітники на сотках зібрань ухвалили резолюцію протесту проти буржуазної юстиції. У багатьох місцевостях відбулися величезні демонстрації.

30-ЛІТТЯ КОМПАРТІИ ГРУЗІИ.

В кінці листопада минуло 30 років з дня заснування тифліської організації комуністичної партії в Грузії. Після матеріялів історії Комуністичної Партії Грузії, тифліська макрестіська робітничая організація вперше народилась у листопаді 1894 року. Тифліський комітет партії постановив святкувати 30-літній ювілей тифліської організації 30. листопада. Комітет опублікував відозву, в якій наводиться історію тифліської організації. "Тифліська організація є найстарішою на Кавказі. Зародилась вона з першого марксистського зібрання, влаштованого в 1894 році в Зестафоні з ініціативи Ігнатія Ніпошвілі, при активній участі марксистського інтелігентського групи "Визволення Праці", якою керували Плеханов і Засуліч. Ініціатором цієї групи був Філіп Махарадзе.

ЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ ПРАЦЮЮЧИХ РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІК.

(Від нашого кореспондента з Рад. України.)

На восьмий рік революції працюючі Радянських Республік ставлять перед собою дві основні завдання: Перше, зміцнити спілку робітників і селян, або як завжди говорив тов. Ленін "зміцку", і друге, піднести ступень культури широких мас населення.

Для зміцнення "зміцки" в першу чергу треба дати селянству дешеві товари, а для цього необхідно підняти продукцію праці радянських фабрик і заводів.

Справа в тім, що фабрики і заводи Радянських Республік випускають на ринок покищо мало фабрикатів. Ці фабрики не дуже високого сорту і при тім всім дорогі. Причини такої становища радянської промисловості ясні. Іх дуже й дуже багато. Описувати тут ці причини не місце, але коротко тільки перелічимо головні з них, вже стає ясно, що досі інакше й бути не могло.

Всім вісно, що техніка фабрик і заводів бувшої царської Росії була далеко нища чим в других державах. До того ще ці фабрики і заводи в часи громадянської війни страшенно знищені. Тепер працюють на фабриках машини старі, розбиті, поржавілі, дуже златані-ма-

певно не побачите. Це можливе тільки тут в Вінніпегу. Ми замовкли. Тов. Ірчан дивився клуби перед себе, в густій клуби диму з папіроски, а я мріяв про виставу Театрустудії в найбільшу суботу. Хоч як спішно мені в дальшу дорогу, але до суботи 29. листопада обов'язково залишусь. Пропустити нагоду побачити "Родину циткарів" в постановці Театрустудії булоб непростимим.

В. К—ий.

шину з окремих частин з кількох зовсім інших машин.

І ось пущені в хід наші фабрики і заводи з такою технікою зовсім природно нівечать багато матеріялу і дають масу браку а мало гідної продукції.

Неустойчиві гроші, які до недавна ходили в Радреспубліках а також і голод не дозволяли раніше призадумуватись над цією справою. А зараз після голоду при стійкій грошовій радянській системі збільшився попит населення на товари і радянська влада та комуністична партія висунули вліч "піднесення продукції промисловості і сільського господарства".

Від цього залежить діяльність кооперації, завершення грошової реформи і дальший ріст народного господарства. А саме найважливіше, від цього залежить зміцнення "зміцки" села з містом. Ця "змічка" істнує від самого початку революції, бо коли-б не вона, то від здобутків революції давно й сліду не осталося-би. В нас є міцна ідейна "змічка" робітників з селянами, але тепер настала пора зміцнити і підкріпити цю ідейну "змічку" економічно. Селянству треба дати дешеві й гарні фабрикати, щоб його могло далі піднятися своєю господарство і дати дешевий та гарний продукт своєї праці.

До виконання цього завдання працюючі вже приступили. 8-ми годинний робочий день в радянській країні таким-же і остався. Це один із здобутків революції. Але цей 8-ми годинний робочий день використовується повністю для роботи, за винятком встановлених переривів. Самі робітники на фабриках і заводах усувають всякі дрібниці, що дуже часто

стояли на перешкоді й дорого коштували, ведеться точніший рахунок матеріялу і поступенно поліпшується техніка.

Другим боєвим завданням є піднесення культурного рівня працюючих мас С.Р.С.Р. Щоби виконати перше завдання, себто, щоб підняти техніку країни, збільшити продукцію промисловості, електрифікувати країну, удосконалити математичний підрахунок всього руху промисловості й сільського господарства, щоб вивчитися торгувати, як казав тов. Ленін — перш всього треба бути грамотним, культурним. А звісно, що царський уряд оставив нам в спадку міліони зовсім темних неписьмених людей. З цими людьми приходиться будувати нове життя. І радянська влада мусить з цим справитися.

До 10-тих років життя революції в радянській країні не повинно бути ані одного неписьменного громадянина. Такий заповіст оставив тов. Ленін і цього від працюючих С.Р.С.Р. дуже шперто й само життя домагались.

Майбутній 1925-ий рік буде рішачим роком на фронті бо ротьби з неписьменністю в С.Р. С.Р. До цієї боротьби вже приступлено. На Україні дуже живав почалась ця робота спеціальним "тижневиком боротьби з неписьменністю".

Ось такі основні завдання стоять перед працюючими Радянських Республік. І ці завдання будуть виконані власними силами працюючих мас під проводом своєї радянської влади і комуністичної партії таке вже успішно, як і досі виконувались всякі неймовірно тяжкі завдання.

Радянська країна мусить бути першою країною в світі ще й під виглядом культури й техніки. І вона стане безумовно такою, бо цього бажає могутній багато-міліонний колектив працюючих мас радянського міста й села. Іван Ткачук. Катеринослав, 17. — X. — 1924.

ВУЙКО СЕМ ПОЖИРАЄ ЛАТИНСЬКУ АМЕРИКУ.

Останню доктрину Monroe, тобто “Америка для Америки”, імперіалісти використовують на те, щоб усунути своїх англійських чи європейських конкурентів зі західної земської шкільки та оці країни загартувати для себе і накласти там тягарі на населення, не для європейських, а для американських капіталістів. Той то ціли служило 6 пан-американських конгресів, що відбулися від 1880 р., на яких Вуйко Сем вивав всіх Американців до солідарності проти Європи. Під маскою цієї солідарності Вуйко Сем здобував та зганяв середню Америку то при допомозі грошей, за які він побирав грубі проценти, а на які мусів працювати автоклами та робітники цих країн, то при допомозі демонстрації флоту чи воєнних ескспедицій. Не від річи буде ближче зацікавитися зі способом, в який Вуйко Сем прощупує середню Америку від своїх європейських конкурентів.

В Гаїті панує не своєрідний уряд, а 2,000 американських моряків. “Прибична рада Бні” контролює фінанси. Вона то стигає мито та видає державну позичку, яку гарантує Америка. Це бруталніше поступання Бні супроти республіки Сен Домінго. Не виповідаючи війни — американська армія напала на країну, прогнала президента й конгрес та панувала тут 7 літ, не допускаючи до покінчання своєрідного уряду. А армію відкликано тоді коли Сен Домінго згодився на американську військову адміністрацію, яка й далі стигає мито й управляє фінансами. В Нікарагуї гнобить армію Бні від 1912 р. морська армія Бні тамоше населення, вона “хоронить” американські банки, що стигають мито та в руках яких знаходяться залізничні й національні банки. Те саме й в Гондурасі. Подібне благо приготували Бні зараз державі Сальвадор. Вона отримала від Америки позичку, за яку платять 10%. За те спори в цій справі вирішує Президент Найвищого Трибуналу в Америці. Отже в кожій зародок до інтервенції. Колумбія одержала недавно від Америки 25 мільйонів доларів. Американська комісія має шпидкувати фінанси республіки, вона теж визнає, на які цілі має уживатися та позичка. Очевидно північно-американські нафтові компанії мають першество. В Еквадорі панує американський фінансовий дорадник та Американець є президентом найважливіших залізниць. Вони теж недавно перешкождали цьому, щоб Еквадор дістав від Англії позичку. В Перу Америка випхала Англію та обцяла позичку. Те саме в Болівії. Вона закінчила від всіх середньо-американських держав найгірший договір. Пі позичку, 24 мільйонів доларів, гарантують не лише ми-

ПОЛЬСЬКІ ШПИГИ НА УКРАЇНІ.

Голова Державного Політичного Управління т. Валцький ось що розказує про роботу польських шпигів на Україні: не вперше доводиться Держ. Політ. Управлінню виявляти роботу шпигівських організацій, що мають звязок з польським урядом, що будуть від польського уряду кошти та виконують його накази. Представники польського уряду на Україні теж не дуряться цієї роботи.

Ось, приміром, нещодавно судив верховний суд Лжегенералівський колабель, що збирали секретні економічні відомості та передавали їх законам, і на цю роботу їх намовив голова польського представництва на Україні пан Ружиківський. Та чимало було викрито шпигівських організацій, де брали участь офіційні представники польського уряду.

На Україні викрито оце тепер шпигівську організацію, яку організував п. Павловський, що офіційно був ніби секретарем польської агітаційної делегації (польські представники, що розглядали справи поверто до Польщі польських громадян). В дійсності Павловський був одним із співробітників польської військової контррозвідки.

Дані Павловського перевели у польське генеральне консульство у Харкові. Технічно виконували доручення польської контррозвідки громадянин Венгліський, співробітник польської делегації у Києві. Венгліський збирав секретні матеріали про червону армію то-що.

Венгліський, коли його було заарештовано, розказав, що він купував часто різкі секретні відомості у колишніх офіцерів, що служили в червоній армії. Усі ці матеріали Венгліський передавав Павловському.

Так само брав участь у шпигівській роботі секретар польської делегації у Києві пан Беловейський, що вербував шпигів.

Так він закликав до шпигівської роботи Кречковського, який знайшли при арешті відомості про розташування частин червоної армії. Дуже великі гроші брав від польського консульства за шпигівську роботу, колишній генерал Біланів.

Заарештовано також кількох службовців червоної армії, колишніх офіцерів, що продавали секретні відомості польському генеральному штабу. Заарештовано також шпигів — усю цю кампанію швидко судитиме пролетарський суд.

У Венгліського знайшли також текет відозви ніби від польських держав: Аргентини, Бразилії й Чиле, до котрих приєднується й Парагвай. Це ж запозичення боротьби цих держав за визволення від американського арма.

бітники й робітничі після тяжкої праці в фабриках. А яка відвага, яка надія в кращу будучності, котру збудують робітничі на розвалинах капіталізму. По закінченню присутні ще довоговорили “Як гарно, як не хочеться ще йти домі”. Честь вам, Ошавці! Працюйте так і далі. Ваша праця буде записана на сторінках історії. А тепер кличу до всіх ошавських робітників і робітниць, що це не стоять в робітничих організаціях: Товариші і товаришкі! Ставайте членами Робітничого Дому в Ошаві! Ставайте членами К.П.К.! Не надійтеся, що пани допоможуть вивозитись зід капіталістичного ярма! Не вірте панам босякам, збанкрутованим політикером, котрі приїжджають до вас лише за зеленими. В Робітничім Домі провадиться й наука по різних галузям, де й ви скористаете та будете доручити. Ставайте свідомими, а свідомість борбе темноту і стане найбільшим помічником для повзнення непрадї!

Ваш за кращу долю, Присутній, Ошав, Ошт.

СВЯТО ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Заходом міського комітету К. П. К. в Монреалі, Кве. відбулося на 7-го листопада ц. р. в великій Прис Артурі салі святкування семої річниці пролетарської революції в Росії.

Насамперед відіграно одноактну “Межданий Гість”. Опліся тов. Гарасимчук короткою промовою відкрив свято, пояснив його значіння для пролетарів цілого світу, зазначаючи, що разом зі святкуванням 7-мої річниці пролетарської революції, буде концерт в пам'ять галицьких революціонерів Мельничука, Шеремети й Цепка. Відтак хор відспівав “Похоронний Марш” Боріям, поглим на тяжким шляху революції. Декламували діти, робітники і робітничі, хор час від часу співав революційні пісні.

Тов. Семенов виголосив дуже цікавий і річевий реферат. Описав знов співи і деклямації. На закінчення забрав слово т. Карчевський, котрий в довгий промові переповів історичні факти пролетарської революції, звизначив присутних ставити в ряди організованого пролетаріату і докінчити діло, яке почали робітники на Сході. В кінці бесідки зазначив, що за революцію віддали своє життя і галицькі герої С. Мельничук, П. Шеремета і І. Цепко, бо вони не могли спокійно дивитися як польська шляхта знущається над безборонним населенням Галичини. Вони не могли бути байдужими і пішли на велике діло, знаючи наперед, що їх чекає. Нічого не лякало молодих борців і вони вмерли за Радянську Галичину, вмерли за поневолені галицьких робітників і селян, вмерли за всіх покритвджених і угнетених.

По скінченню промови хор відспівав “Інтернаціонал” і свято закінчилося. Свято вийшло надзвичайно гарно. Не вірилось, що все те роблять ро-

бітники й робітничі після тяжкої праці в фабриках. А яка відвага, яка надія в кращу будучності, котру збудують робітничі на розвалинах капіталізму. По закінченню присутні ще довоговорили “Як гарно, як не хочеться ще йти домі”. Честь вам, Ошавці! Працюйте так і далі. Ваша праця буде записана на сторінках історії. А тепер кличу до всіх ошавських робітників і робітниць, що це не стоять в робітничих організаціях: Товариші і товаришкі! Ставайте членами Робітничого Дому в Ошаві! Ставайте членами К.П.К.! Не надійтеся, що пани допоможуть вивозитись зід капіталістичного ярма! Не вірте панам босякам, збанкрутованим політикером, котрі приїжджають до вас лише за зеленими. В Робітничім Домі провадиться й наука по різних галузям, де й ви скористаете та будете доручити. Ставайте свідомими, а свідомість борбе темноту і стане найбільшим помічником для повзнення непрадї!

Ваш за кращу долю, Присутній, Ошав, Ошт.

НОВИЙ ТИП ТЕЛЕФОНУ.

Сучасний телефон з мікрофоном дуже чутливий. Це з одного боку його плюс, а з другого великий дефект: телефон, вміщений в шумному помешканні, напр., фабриці або установі, передає разом з розмовою і всі згуки, що ними наповнене помешкання, і цим дуже заглушує розмову.

Цей дефект усувається новим винаходом — так зв. ларінгофоном (від лат. слова larynx — гортань). Це мікрофон, що прикладається під час розмови до гортані, яка дряжить від згуку й передає цей згук мікрофону. Таким чином мікрофон відмежується від всяких зовнішніх згуків і передає розмову дуже чутко. При розмові через ларінгофон говорять “на вітер”, себто тільки для того, щоб викликати дряжання гортані, чому згук передається безпосередньо мікрофону, а не через повітря. Цим збільшується й сила передаваного згуку, що не розсівається в повітрі.

Ларінгофон повинен в першу чергу поширяться на фабриках та заводах, де телефон не має доступу через шум та гуркіт машин. Не менш важливий він на пароплаві під час бурі та на фронті під час стрілянини. В сполученні з радіотелефоном ларінгофон зробить великі услуги і в авіації, де до цього часу перешкоджає цьому шум двигуна й пропелера. Тут особливо вигідне це й те, що ларінгофон можна прив'язати до шиї, так що руки під час розмови звільніться.

Одинокий дефект ларінгофону в тому, що він передає тільки висоту згуку, без його тембру в наслідок чого всі голоси, передавані через ларінгофон, мають однаковий характер.

жило багато-а-багато. Горожанську війну, контрреволюційні банди, але завдяки великій посвяті трудових мас і червоної армії, Комуністичної Партії, радянська влада з усім справилася. Справилася з більшовиками, з голодом.

А тепер вже робітничо-селянське правительство заставило капіталістичний світ, бо він з ним числився. Сьогодні вже в багатьох капіталістичних державах, на будинках С.Р.С.Р. повіває червоний прапор. Сьогодні і тут в нас в Монреалі на будинку офіційного представництва С.Р.С.Р. повіває величезний червоний прапор (голосні і довготривалі оплески).

Прийде же той час, що робітничі цілої кулі земської будуть святкувати не лише побідуть робітників С.Р.С.Р., а загальну перемогу над капіталістичним світом і його системою. Віче закінчилося в годині 11.30 вночі відспіванням “Інтернаціоналу”

Ю. Вараниця, Монреал, Кве.

3 поля науки і техніки

тер, так що не можна по голосі пізнати, хто говорить, а це має в деяких випадках велику вагу.

УТВОРЕННЯ СВІТІВ.

Що наше сонце страшенно гаряче, — це усі знають, бо воно пече навіть на землі, на віддаленні 150 мільйонів верств. Наука астрономія доводить, що на сонці усе розпалене або випароване, навіть залізо і усі каміни випаровані від страшенного розжарення. Такою-ж розжареною, розтопленою була на початку уся наша земля; вона тоді світила, як сонце. Вона була розтопленою краплею, що кола відірвалася від сонця при його швидкому обертанні, а згодом, через багато мільйонів років, потрохи охолодувала з поверхні; в середині ж вона ще й досі страшенно гаряча.

Що у середині нашої землі є справді такий великий жар, це доводить нам вулькани (піншухові гори, що шоді викидають з себе вогонь і розтоплені каміни) і гарячі джерела. Так само і інші планети (що обертаються навкруги сонця) в кращій від сонця, збудування сонця з планетами (сонячної системи) сталося природно, протягом мільйонів літ.

Окрім сонця і планет є на небі (у просторі) ще нерухомі зорі, що не обертаються навкруги сонця, і туманності — розсіяні у просторі частки, що світяться. Всі вони теж дуже розжарені; частки притагаються одна до одної і потрохи збираються до купи та утворюють нові зорі або сонця. Оттак утворилися і сонця, і зорі; вони не були створені якимсь богом, а склалися самі собою. Через великі астрономічні труби можна і тепер бачити складання нових зір з туманностей у просторі.

ПАЛЯТЬ МАЄТКИ.

На білоруських та українських землях, що їх загартала собі Польща, ширяться повстання. Великий партизанський загін спалив маєток “Гуруф” на Волні. У Дисненському районі зявилося кілька партизанських загонів.

По західних областях Польщі також зявилося партизани. За останній час було п'ять нападів на маєтки.

У зміста Луцька повідомляють, що в ніч на 30. жовтня партизанські загони спалили великий маєток біля Озерня.

ЧИ ВИ ЗНАСТЕ,

що в найближчу суботу 29. листопада Театральна Робітничая Студія при У.Р.Д. у Вінніпегу виставить свою другу взірцеву виставу? А буде нею прекрасна драма М. Ірчана з часів війни

РОДИНА ЩІТКАРИВ.

Приходять всі громадо, щоб не пожаляти потім!

В ЛАБЕТАХ ПОЛЬСЬКОГО ЖАНДАРМА.

(Село Верещакі, Кременецького повіту.)

На пригорку село. Мов діти в білих сорочках, розсипались над балкою хати. Робочий день, але роботи не помітно. Всі святкують. Ще з вчора суворо по сеці було наказано, щоб завтра святкували. — Яке свято? — Що за свято? Ніхто в сеці не знає, та й знати не міг, бо це-ж не пернина: так вже водилося... “Начальство” наказало, воно й знало. — Ну, що-ж? — чухмарить-ся дідусь, — скажи враже, як пан жандар. Треба коритися, закни сонце зійде. Сів. Зігнув. Схилився на коліна й закурився. Піся обиду. Зійшлися в хату. Душно. Повиходили. Хтось, згадав, що наче-б то збиратися не дозволено.

Підсакує до крайнього, розлючений мов звір. — Що за збори?! — Та це ми так собі... стояли... розмовляли... — Що за збори?! — ревнув в друге. — Та це не збори... наказали... Махнув рукою. Всі сполотніли. Кров хлопцеві пішла з зубів. — Що за збори?! — Та це не збо-о-ри... Трісь! трісь! трісь! — Мужик... гадука... хам... Скажено засичив жандарм. — Що за збори?! — Та це ми-и... Та-а-ак... Трісь! трісь! трісь! Ногою. Карабіном — куди бачив. Ненадійний впап — На ноги! Марш! Піднявся, Почвалав. — Ходзь тутай! Вертається. — Ти паментай, хаме... Ти, паментай, як шановаць пана! Марш! До другого. — Що за збори? — Та це ми... після обіду... Як дозволено.

Ногою у живіт. Той поточився. — Що за збори? — Та це ми так... й не дума-ли... Трісь! трісь! трісь! Ногою. Вдрузе, втретє, по обличчу, в зуби. — Гадука... хам... бандит... Той утік. — Стуй! Стуй! Знову постріл. — Ходзь тутай! Ти що, псякрев? Уцекаць хаме! Ти... Знущання. Дике, божевільне, нелюдське. — Марш, хаме! Я ці науче. До третього. Здоровий поновидий парубок. Від сорому й безсилля сподотлілий вкрай, він чекав сподокійно своєї черги. Він ще не знав, чим кінчиться це все, але знав лише одне, що не зупиниться ні перед чим. За наругу над собою, він розчавить гадину, мов хробака. Жандарм немов-би відгадав. Поглянув чортом: Відійшов. Змінюючи мову й тон. — Ти-и... большев... Ти що? Полякув ржонць?.. Так?.. По-

лякув ржонць?.. гайдамака... — Що за збранє? — Ніякого “збраня”. Вийшли з хати. Стали. Як тут і пан жандарм. Замахнувся. Рука майнула по вітру... Не дістав. Мов горобець перед шудікою, підскокнув вдруге. — Ти... гайдамака! Больше-вік! Ти-ти... Махнув карабіном. — Пана! Не смій! — несамовито гукнув парубок. А то... — А... — копнув ногою й не доскочив. Тут враз десь нахопився батько парубків. — Ти, пана, не бийсь! — гукнув. — По що збиткуешся над людьми? — Ти смеш, хаме?!.. Махнув ногою і зачепив о-строгом старому за кешеню. Кишенька розлетілась. З слюзями прискочила стара й схопила чоловіка. Він з силою рванувся до жандарма, але дівчата допомогли втягнути старого до хати. Знов підступив до парубка. Ти що? Пжещівко польської влади? Так? Як сен називаш? — Будай, а звати — Іван! — Марш! Бандит! Я з тобою еще помувем. Пішов, бурмочучи... Хіба вмру... Хіба загину... До четвертого Тб був учитель. Глянув. Щось укмітв. — Що за збранє? — День конституції. Святку-ємо. Збиратися не гадали. Зійшлися ми випадково. — Ти хто? — Учитель. Звертається до переляканих дівчат. — Тен кто? — Наш учитель! Вчитель! — Марш стояй! — вигукнувши звирікою, слідувачи, за кожним кроком учителя. — Он учи? — Ні! Безробітний! Вчитель усіх позвільняли. — А... всміхнувся. Так хамат тшеба. Сів. Відіхав. Парубка на другий день забрали.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ДО МАЙНЕРІВ 18. ДИСТРИКТУ.

Дорогі Товариші! Переживаємо час, коли можна скритикувати свою майнерську організацію і привернути її до нової сили. Чи можна бути байдужим в так важку боротьбу за майнерської і взагалі робітничої справи?

Прогляньте, товариші майнери, листку своїх кандидатів до уряду 18. дистрикту: всі кандидати, які були номіновані майнерськими докладами Шермана і його олігархів, переілюстрували через своє реакційне рішення і ті кандидати, котрі не були "трині" проти його базиса, отримали на листі, а всі "трині" вперли в листи кандидатів.

Серед цих "трині" найбільшій для нас майнерів знаходяться: кандидат на президента, А. Морісон, з Комен, і кандидат на Board member Sub-District 5, всім вісім в 18. дистрикті Кід Борн, з Дромелера. Є ще пара інших кандидатів, які не пройшли через реакційне Шерманове рішення, та на жаль забув їх імена.

Що-ж отримавши листи нам, майнерам? Одинокого кандидата на президента, якого поставили майнери в опозиції до Шермана, Шерман уступив з дороги і проголосив себе вибраним на президента через акадімію. Кандидат на заступника президента Д. Морган, з Нордге, зрадив принцип майнерського руху за який борювався минулих пар років і пішов в табор Шермана і його підручників.

Всіх поступових майнерів 18. дистрикту повинні віддати свої голоси 9. грудня на наступних кандидатах: за заступника президента на Д. Гранта, з Глукста, Алта, на членів Інтернаціональної ради з двох кандидатів: Род МекДоналд і Роберт Ливет і обидва вони одини другого варта, але перший з них все-таки не робить стільки майнерам, тоді як Ливет є правдою рукою Луїса. Тому краще дати голоси на Род МекДоналда. На адвоката Д.к. Бейя, з Глукста, на Теллера Д.к. Бейя з Дромелера, В. Готера, з Нордге і Стокалоу, з Комена.

Що-ж до члена ради 5-го піддистрикту, то треба всі голоси віддати на Кід Борна.

Щоб не допустити до повної контри майнерської організації зрадичів, проводивши, залежить вповні від членів КПК. Боротьба, яка ведеться між Шермановою зграєю а частинно прогресивних майнерів, мусть бути частинно скінченна побідою останніх. Буде дуже сумним, коли ціла та реакційна класа знову прийде до заручки в повності і тоді не жити, товариші майнери від неї нічого доброго.

Майданенко.

Замітка редакції. — Днями вгадає, що поступові майнери не створили між собою організаційного тіла, яке було б виборчою кампанією. Так само дивним є, що до цього часу ніхто не оголосив повного списку кандидатів до елекції 18. дистрикту, але це роблять своїми відповідниками і такі досить не впопад. При такій роботі годі сподіватися добрих наслідків.

ЛИСТ З БУКОВИНИ.

Портрети за Прері, Ман.

Не раз я ставив собі запитання: чому ніхто не написав в газеті щось про нашу "зелену" Буквину? Чи вона вже не існує в Європі після війни? Чи я наваж і пропала? Чи Буквина вже ніхто не заселює? Від таких допитів часом мало не плачу. Читаю дописи в Галичині, Чехословаччині, Німеччині, навіть про Бессарабію, про переїздания там населення румунськими бранями, а про Буквину нічого не вичитую. Кожен я це думаю, майне пригадаєсь поезія Василія Яковенка:

Давнож кайдани, ятяться рани,
Брани тореми іржаві скряпляти;
Не розкуть сайтам телеграмми,
Про муки незгодські, про незгодські рани,
Що то люті тирани над людом творять.

Тому то мовчить і Буквина. Скудвали її румунські бовари, замкнули уста і не може вона розкалати світові про свої рани. Про це свідчить лист до мене моего бывшего учителя, писаний на Буквині 7. червня 1924. Він звучить:

"Дорогий Николаю!
Дякую ширю за ті слова, з котрими ти звернувся до мене. І ще раз дякую, що не забув за свого бывшего учителя. Дуже мене тишить, що ти так гарно пишеш, а до того, що не зриваєш своєї рідної мови і нації. Тримайся і на далі. Від тебе одержав був два листи і на обидва відпові-

ВИШНУВАННЯ СМЕРТИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Дня 16. листопада відбулося в Коністоні вшанування пам'яті погіблого борець: Мельничука, Шеремети і Целка, яких розстріляли польська шхяктя в Чорткові два роки тому назад. Вже тиждень наперед приготувалися товариші і товаришки до цього свята: одні заготовили будинок, другі заготовили їжу, треті заготовили музичні інструменти. Двоє товаришів збирали кілька доларів для прикраси сали на той вечір. Не дивлячись на слоту того дня, товаришки зібрали \$32.00. В суботу, день перед святом, товариші і товаришки приїхали гарно складніми і червононими стайками та портретами погіблого героя.

В неділю в 7.30 вечером невелика зала новообудованого Укр. Роб. Дому, битком набита робітниками й робітницями. Хор співав "Жалібний марш", а потім молодечка товаришка М. Василевича виголосила наступне слово, та посилає присутнім значіння цього свята, вказуючи на образи революціонерів. Потім малювала учениця дитячої школи Н. Перельма віддавала "Відкриті голоси". Відтак одні з товаришів розказали історію визвольної боротьби галицького трудового народу до розпаду Австрії, після чого вичитав реферат, вивотлений нашим пролетарським письменником т. М. І. Присутні з великим зацікавленням слухали промову і реферат та нагородили буюдиного гучними оплесками. Потім вступили в декламацию товариші, а на закінчення хор співав "Інтернаціонал", а одні з товаришів подякували присутнім за численну участь, вивізав їти слайди погіблого борець за визволення праючої класи.

Свій Монтреал, Кве.

Заходом всіх українських робітничих організацій в Монтреалі відбулося 16. листопада масове віче в пам'яті другої річниці смерті галицького революціонера Ст. Мельничука, П. Шеремети і Ц. Целка. Сала була відповидно прибранна, а на середині сцени на плашівці образ Мельничука й Шеремети, прибрані червоними й чорними стайками, з відповидними на них написами.

Віче отворив т. Яворський і по висновок його значіння, після чого хор співав "Інтернаціонал", а відтак т. Панауцький відголосив два вірші. Тіш Яворський відголосив на мандолині "Жалібний марш" і ще одну пісню. Публіка їх ширю вивчала. Т. Пелька виголосила реферат, в якому зясував всі замишлені надлюдської боротьби українського праючого народу в Галичині проти польської шляхти з приводом останніх шість літ. В своїм рефераті він порівняв стан трудових мас в шхякській Польщі з станом праючих в Радянських Республіках. Потім розказав історію славної давнякції, що в осені 1922 року ця промова Мельничука, Шеремети й Целка перейшла зборч з Радянської України до Галичини і нагнала польської шхякції стайки страху, що аж цілі армії війська за ними вганяли. Товариші закінчили реферат подібним описом смерті борець на устах, кланки до праючих Галичині борються з назвою польської шляхти, бо "пан серія не має".

Після реферату відбувся декламация дітей і промовляв це т. Т. Бойчук, який кланк присутнім їти слайди цих борець, та ставати членами робітничих організацій. На закінчення хор співав "Ой та журинця стрільці червоної" і "Жалібний марш".

Ю. Варанчик.

ЧИ ЗАКІНЧИВСЯ СТРАК.

Страйк вуглекопів на заході давно вже закінчився, однак в такі місцевості, якій від цього не ліпше. Ось хоч би Нордге — страйк закінчився, а майнери не роблять. Перше страйкували майнери, тепер страйкує компанія. Ліхо в тім, що ми, майнери не хотим розуміти того, що крім сильної економічної організації, нам треба ще створити сильну політичну партію, щоб ми могли боритися на всіх фронтах одночасно. Ми повинні вати своїх представників по різних інституціях, які ухвалюють і виконують закони, а тоді ми заставим-б ті закони служити робітникам, тим що все вигнорюють, а це одним тільки паразитам. Тоді не посмім-б сміятися над нами різні менеджери, як той на Нордге, що сказав: "Робітники в кількох минулих роках мали нас у своїх руках, але тепер ми їм за це відплатимось". Так, вони вже починають відплатуватися. Коли було велике запотребування вугля, а було брак робітників (бо були на війні), тоді з робітниками пани числялися і примушені були набавити його платню, хоч самі також за все інше лерли з робітників.

Але пани пани, вони про своє пильно дбають, то їм не діло. А що роблять ті, які представляють робітників? Вати хочби елекцію 18. дистрикту — вона також служить нам, хоч вибрана робітниками, Шерман і його поплечники тепер ухиляються між робітниками, щоб висити себе з грівів, а пани вичищують в майнах повідомлення, що майне може пічне робити в повоний листопада і ті, котрі не робили до 31. марта, не дуже пожадані на кемпі.

Ось які наслідки. А чому вина до певної міри байдужість самих майнерів, неорганізованість. Платити койну вкладку, яку з тебе відтягають на офісі, це ще не значить, що ми вже організовані. Нам треба бути активними. Коли наша юнія наїмер мертва, коли нею руководять погані лідери, то це ще не значить, що ми не можемо нічого зробити. Ми можемо поорганізувати свої просвітні товариства в кожній майнерській місцевості і в тіх товариствах учинити, яку роботу ми повинні вести в юнії.

М.

ДО РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ ТРАНСКОНИ.

Товариші й Товаришкі!

В Трансконі є одинока українська робітничка організація філія Товариства Укр. Роб. Фарм. Дім. Рік тому назад, як організовані робітники збудували тут Укр. Роб. Дім своїми власними центами і за своїй короткій час ви бачте гарні наслідки невимушеної праці організованих робітників, робітниць і їх дітей. При Укр. Роб. Домі так часто відбувають грою і співами, є аматорський гурток, співацький, мішана оркестра, є дитяча школа, відділ жінок-робітниць. Все це могло організуватися завдяки приміщенню, себто Укр. Роб. Дому.

Цего сезону ми вже почали давати ряд наукових лекцій про розвиток людства, які відбуваються кожної неділі в години 3-їй по полудні. Приготоваємо також ряд повчальних представлень і концертів. Але найбільшою перешкодою в нашій праці є довг, який тягнеть на нашому будинку. Щоб усеунути цю перешкоду, то робітничі організації, що гуртуються при Укр. Роб. Домі, ухвалили устроїти другий з ряду Великий Базар. Для успішного переведення його базару вибрано спеціальний комітет, який почав вже свою працю.

Але самий комітет є безсилний. Тому ми звертаємо до всіх наших членів і членкинь і до всіх українських робітників і робітниць Транскони за допомогою. Успіх цього базару залежить від вас, товариші і товаришкі, а від успіху базару залежить, чи ще довго буде довг на Укр. Роб. Домі. Товариші! Ви любите білизу, музику, шхяку й науку — так дайте-ж їм змогу краще розвиватися. Ось довг зимові вечери, вілні неділі можуть шхяком бути присвячені робітничим організаціям і освітнім справам, але треба, щоб над головою не висів довг. Тому ми зивемо вас як тільки скінчиться листопадова кампанія в користь робітничої преси, то поспішіть з допомогою нашому базарові. Приносьте ріни до Укр. Роб. Дому, складайте готівкою на закупку річей. Пам'ятайте, що кожна ваша річ, кожний ваш цент зменшить довг Укр. Роб. Дому з Трансконі. Ставаймо дружно до роботи! Хай же солідарність українського робітництва в Трансконі!

Комітет.

БЕЗРОБІТТЯ В ЕДМОНТОНІ.

В Едмонтоні, як і в інших містах, велике безробіття. Робітників мало, ходять вулицями шукаючи роботи. Ходять робітники й фармери, і взагалі не знають, котрий робітник, а котрий фармер, хіба вже як розговорились, то дізнались. Ймігранти тут також повно. Відлізати з міста і знову вертатись, бо їде нема нічого.

Тут почали будувати собор і буржуазні газети розгубили, що в Едмонтоні буде на зиму багато роботи. Робітники й доволіні фармери вичитави це, почали їхати до Едмонтону. Крім того газети писали, що буде багато роботи в майнах і в лісах Альберти. А тут все кісне. Соборей хоч і будувати, але роботи там не дістане. Робітники ходять вулицями і нарікають на іммігрантів, на нармерів, на юніївних (організованих) робітників. І сумно це чути, бо ті робітники не хочуть взяти собі за примір організованих робітників, бо вони нічим не цікавляться, не читають робітничих часописів. Коли є робота, тоді й гора мало, тоді-е на карті, на самогоні, а як нема роботи, тоді лаяка на юніївних робітників. Та й на фармерів нема чого нарікати, бо вони такі самі бідні, як і ми робітники. Не з розкоші він кишу фарму і сімю на ній холаду на зиму та поїхав в місто, чи до ліса, щоб заробити хоч на одне.

М. Ф.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ТАКОЖ ПРО ПРЕСОВИЙ ФОНД ОДИНОКИ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ГАЗЕТИ В КАНАДІ!

Місячні збори членів філії Ст. Укр. Роб. Дому в Іст Киддонан відбуються в понеділок, 1. грудня в 8.30 вечером відбудеться в Укр. Роб. Домі

ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА.

Вступ за збіркою річей на базар (хустинки і панчіх). Просимо всіх товаришів і товаришок прибути численно.

ДО ВИДАМО СПІВГУРКАМ!

Вже вишили з друку і продовжують нові пісні відомих композиторів.

Йогансен-Козилький: "Голова", партитура на мішаний хор ... 40 ц.

Сосора-Козилький: "Нова Атлантида", парт. на міш. хор ... 40 ц.

Тичина-Козилький: "Ой до тою юпта", парт. на міш. хор ... 25 ц.

Тичина-Козилький: "Ой колда колядницька", парт. на міш. хор 25 ц.

Тичина-Козилький: "Ой дуб дуба", парт. на міш. хор ... 25 ц.

Стенко: "Ой на горі в золотій корпичоні", на мішаний хор волинського голосу ... 10 ц.

Леонтович: "Чого Івасю змарнів", на міш. хор, поод. гол. ... 05 ц.

UKRAINIAN LABOR TEMPLE BRANCH, COR. FRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, MAN.

Замітка. — Просіть писати лише за тими нотами, які проголосили в часописі "У.Р.В."

ЧИТАЙТЕ Й ДРУГИМ КАЖІТЬ!

Повідомяється всіх українських робітників і робітниць в Іст Киддонан й околицях, що в суботу, дня 29-го листопада старанням Діточої Робітничої Школи виставлять дві сценічні діточі картини п. н.:

"БІДНІ ДІТІ" І "ТАРАС У ДЯКІ"

(Перша — в одній дії, написав Івасик Читасик, друга — в двох діях, написав Іван Блаженчик).

Згадані картини є повчальні й зворушальні, а роли викону-

ЧИ ЗАКІНЧИВСЯ СТРАК.

Нордге, Алта.

М. Ф.

МІСЦЕВІ ВІСТІ

М.

ВІШНУВАННЯ СМЕРТИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Монтреал, Кве.

ДО РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ ТРАНСКОНИ.

Товариші й Товаришкі!

БЕЗРОБІТТЯ В ЕДМОНТОНІ.

М. Ф.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ТАКОЖ ПРО ПРЕСОВИЙ ФОНД ОДИНОКИ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ГАЗЕТИ В КАНАДІ!

ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА.

ДО ВИДАМО СПІВГУРКАМ!

UKRAINIAN LABOR TEMPLE BRANCH, COR. FRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, MAN.

ЧИТАЙТЕ Й ДРУГИМ КАЖІТЬ!

"БІДНІ ДІТІ" І "ТАРАС У ДЯКІ"

ПЕРШИЙ РАЗ НА СЦЕНІ!

ТЕАТРАЛЬНА РОБІТНИЧА СТУДІЯ ПРИ УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

В СУБОТУ, ДНЯ 29-ГО ЛИСТОПАДА 1924 Р.

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

свою другу візречу виставу

РОДИНА ШІТКАРІВ

нова-прекрасна драма на 4 дії М. Ірчана

Вінніпегське робітництво вже бачило перше представлення Театростудії і може бути певне, що й друге вийде так-же само дійсно по мистецтві. Нова драма широко відомого пролетарського письменника М. Ірчана дає нам жаливу картину з часів недавньої світової війни в Європі. Твори т. Ірчана вже так добре відомі праючим масам, що саме імя автора рунить за глибокий і цінний зміст драми. Прекрасна гра театростудії доповнить цей мистецький твір, який перший раз появляється на сцені. Приходить всі на час! Переказуйте одні другим про виставу цієї небувалої драми! Пам'ятайте, що треба приходити на означений час, бо спізнювання перешкоджає слідити за грою.

Поширюйте екрізе вістку про це представлення!

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 50, 40 і 25 ЦЕНТИВ.

Тикети набувайте завчасу: щодня в буфеті Укр. Роб. Дому, а вечерами і в день представлення при касі.

НАДЗВИЧАЙНИЙ КОНЦЕРТ!

ВІДДІЛ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ (СУРМ) ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ У ВІННІПЕГУ

устроює

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА 1924 Р.

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

Концерт дуже цікавий, бо участь в нім беруть тільки членкині СУРМ і першої групи мандолинової оркестри. Буде співати двочий хор-без мандолин і з мандолинами, будуть квартети, терцети, дуети, соля в супровод гри на піані. Приходить повеселитися разом з нашою молоддю.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ. ЧИСТИЙ ДОХІД В КОРИСТЬ "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ" І "РОБІТНИЦЬ".

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

Кличемо всіх місцевих українських робітників і доволіні фармерів прибути численно на цей концерт, та гідно разом з нами вшанувати пам'ять поляглих борців за визволення галицького трудового народу з польсько-шляхетського ярма.

Початок точно в годині 8.30 вечером. Дохід призначений на допомогу робітничо-фармерський пресі. Комітет.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ-МІТІНГ

Програма добірна. Початок концерту в год. 8. вечером. Чистий прихід із згаданих трох підприємств призначений на піддержку української робітничої преси.

За вдволення з тих підприємств рунить Пресовий Комітет.

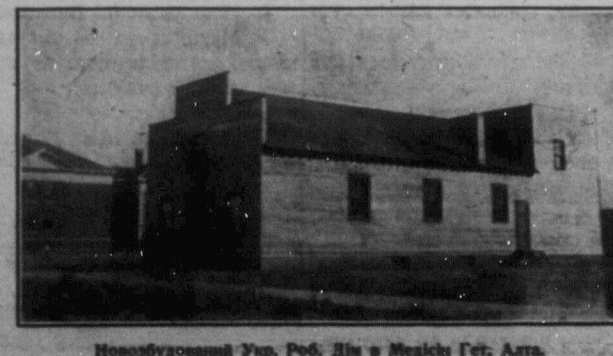
УВАГА! ВЕГРЕВІЛ І ОКОЛИЦЯ!

В четвер, 4. грудня українські робітники і фармери Вегревил і околиці будуть святкувати другу річницю смерті галицьких повстанців т.т. Ст. Мельничука, П. Шеремети і Ц. Целка. З тої нагоди відділ Т.У.Р.Ф.Д. у Вегревил устроює 4. грудня в Добіне Театрі величавий

КОНЦЕРТ - МІТІНГ

Програма концерту дуже богата: Будуть співати хоральні, квартети, терцети, декламация. Будуть грати струнні оркестри дорослих і дітей, а також будуть промовляти бесідки.

Michael Orszyszek, 4617 Michigan Ave., Detroit, Mich. (135)

Новобудований Укр. Роб. Дім в Мейлс Гет, Алта.